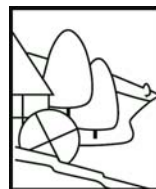

Sturing geven aan IV

STICHTING
MILIEUFEDERATIE
LIMBURG

De Wet op de Ruimtelijke Ordening en het Reconstructieplan bieden mogelijkheden om sturing te geven aan de nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve veehouderij. Een aantal van deze mogelijkheden blijft tot nu toe onbenut, waardoor de kans bestaat dat een gemeente ontwikkelingen wel moet toestaan, waar zij dat niet zou willen. De Milieufederatie Limburg constateert net als vele anderen dat de Reconstructie anders verloopt dan gedacht was. De schaalvergroting die optreedt is daarvan het meest duidelijke voorbeeld. Begin 2008 wordt ook de compartimentering van dierrechten opgeheven, waardoor nog meer dieren naar Limburg kunnen komen.

Voor gemeenten die meer willen sturen in het vestigingsbeleid, geven wij hierbij een aantal aanbevelingen die omgezet kunnen worden in bepalingen in het bestemmingsplan en in de uitwerking van een ontwikkelingsplan voor een landbouwonontwikkelingsgebied (LOG).

Oplossen knelpunt

Het uitgangspunt voor de Milieufederatie is nog altijd dat met (her-)vestiging in een LOG knelpunten opgelost moeten worden. Voor ons betekent dit dat een vestiging in een LOG gepaard hoort te gaan met opheffing van een bedrijf in een extensiveringsgebied, bij voorkeur in de directe omgeving. Alleen dan wordt gegarandeerd dat een knelpunt wordt opgelost, waarbij winst voor zowel natuur en milieu¹ als ondernemer optreedt.

- Nieuwvestiging van een intensief veehouderijbedrijf in een LOG wordt gekoppeld aan het opheffen van een intensieve veehouderij in een extensiveringsgebied. Het op te heffen bedrijf moet voldoen aan de voorwaarden uit de provinciale regeling Verplaatsing Intensieve Veehouderijen Noord- en Midden-Limburg (VIV). Deze voorwaarden zijn ondermeer: gelegen in extensiveringsgebied, minimaal 70 n.g.e., stallen slopen, aanbieden grond aan BBL/DLG, verandering bestemming (géén IV), intrekken milieuvergunning.
- Van voormalige agrarische locaties in extensiverings- en verwevingsgebieden wordt de milieuvergunning ingetrokken en de bestemming aangepast, zodat voorkomen wordt dat deze locaties gebruikt kunnen worden om een intensieve veehouderij te hervestigen. Uitzondering hierop zijn potentiële duurzame ontwikkelingslocaties intensieve veehouderij in de verwevingsgebieden.

Schaalvergroting

De schaalvergroting die nu optreedt is een ontwikkeling in de sector. Enerzijds zijn hiermee milieu- en dierenwelzijnsvoordelen te boeken, anderzijds wordt het gevaar op aantasting van het landschap (verstening, verrommeling) steeds groter. Gemeenten moeten bepalen hoeveel ruimte zij willen bieden aan schaalvergroting.

- Het Reconstructieplan stelt geen maximum aan de omvang van bouwblokken in een LOG. Gemeenten moeten zelf in het bestemmingsplan voorschriften opnemen met betrekking tot

¹ Het streven moet o.i. erop gericht zijn de ammoniakdepositie op natuurgebieden ten minste terug te dringen tot het niveau van de kritische depositie.

grootte van het bouwblok, het percentage te bebouwen oppervlak, de nok- en goothoogte en diepte. Ook kan een bepaling worden opgenomen dat slechts in één bouwlaag mag worden gebouwd (waarbij de mestkelder niet als bouwlaag wordt gezien). Belangrijk is dat de gemeente in haar afweging rekening houdt met de huidige structuur van het buitengebied en in aansluiting daarop voorschriften vaststelt. Ook voor een deel van het verwevingsgebied is in het Reconstructieplan geen bovengrens voor grootte van het bouwblok vastgesteld. In het bestemmingsplan moet de gemeente vastleggen of zij zich hierbij aansluit of toch een bovengrens vaststelt.

- Aan nieuwvestiging of uitbreiding in LOG's en verwevingsgebieden worden nadere eisen gesteld, zoals een goede landschappelijke inpassing of een andere bijdrage aan de landschapsversterking, beeldkwaliteit van de stallen, ligging op het bouwperceel, (ruimere) afstanden tot burgerwoningen, ligging ten opzichte van infrastructuur et cetera.
- Afspraken m.b.t. een goede landschappelijke inpassing – waaronder de aanplant van een of meerdere (substantiële) inheemse landschapselementen of een andere vorm van substantiële landschapsversterking – worden vastgelegd in privaatrechtelijke overeenkomsten.
- De verschijningsvorm (architectuur) van het nieuwe gebouw kan de gemeente regelen in een welstandparagraaf. Hiermee kan de culturele identiteit van het gebied worden behouden of juist worden versterkt.

Ruimte in LOG

De Milieufederatie ondersteunt het beleid dat is ingezet met het Reconstructieplan. Wij gaan er dan ook vanuit dat elke gemeente in het Reconstructiegebied waar mogelijk minstens één gebied zal aanwijzen als LOG. Ook is het nodig de ontwikkelingsruimte in de verwevingsgebieden zoveel mogelijk in te perken. Alleen zo kan er een “push and pull” op gang komen, waarbij daadwerkelijk verplaatsingen optreden en ondernemers zich vestigen op duurzame locaties in de LOG's. Hoeveel ruimte er is binnen een LOG past ook binnen de afweging die de gemeente moet maken in het kader van een nieuw bestemmingsplan.

- Aan het totaal aantal nieuwvestigingen wordt per LOG een (gefaseerd) maximum gesteld.
- Nieuwvestiging kan plaats vinden op ‘maagdelijke’ grond. Maar nieuwvestiging kan ook plaats vinden op een locatie in het LOG waar nu een woonbestemming op zit. Er kan een bepaling worden opgenomen dat voor slechts een beperkt aantal locaties met woonbestemming de bestemming kan worden gewijzigd in een agrarische bestemming.
- Aanvragen voor nieuwvestiging of uitbreiding moeten voorzien zijn van een bedrijfsplan waaruit blijkt dat de beoogde nieuwvestiging of uitbreiding op de locatie past binnen de uitgangspunten van het bestemmingsplan of van het (nog op te stellen) ontwikkelingsplan voor het LOG.
- Met een exploitatieplan, gekoppeld aan het bestemmingsplan, kunnen kosten voor aanpassing van infrastructuur in rekening gebracht worden bij de initiatiefnemer van nieuw- of hervestiging.
- In het LOG kan voor (een beperkt aantal) bestaande agrarische locaties een bepaling worden opgenomen dat de bestemming niet gewijzigd kan worden in wonen of werken, zodat deze locaties beschikbaar blijven voor hervestiging van bedrijven die moeten verplaatsen, voor zover dat past binnen de geldende milieuwetgeving.

Besluitvormingsproces

- Gemeenten dienen z.s.m. een voorbereidingsbesluit te nemen. Hiermee wordt duidelijk dat een partiële herziening van het bestemmingsplan t.a.v. de intensieve veehouderij in voorbereiding is. Doel van het voorbereidingsbesluit is om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen in de periode dat de partiële herziening wordt voorbereid.
- Het verdient aanbeveling nieuwvestiging van intensieve veehouderij te regelen via een bestemmingsplanherziening. Uitbreiding van intensieve veehouderij kan eventueel geregeld worden via de wijzigingsbevoegdheid ex art. 11 WRO. In dat geval is het wel nodig om de randvoorwaarden goed te omschrijven. Enkele gemeenten overwegen om het ontwikkelingsplan LOG te gebruiken als ruimtelijke onderbouwing voor art. 19 lid 2 procedures. De Milieufederatie Limburg heeft grote twijfels of deze versnelde procedure wel voldoende zorgvuldig is. Slechts wanneer het ontwikkelingsplan LOG het detailniveau heeft van een voorontwerp bestemmingsplan is er sprake van een gedegen ruimtelijke onderbouwing. Het moet immers van elke locatie duidelijk zijn wat er kan, onder welke voorwaarden en hoe dat geborgd is.
- In het proces tot aanpassing van het bestemmingsplan of opstellen van een ontwikkelingsplan LOG, is het van groot belang een open gesprek te bevorderen tussen de bewoners en de belanghebbenden. Juist in een open dialoog, met begrip en respect voor elkaars standpunten en achterliggende belangen, worden gemeenschappelijke oplossingen gevonden.

SML / Anke Lodder / 1 november 2007